

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Frankofurti, 1620

Quæstiones naturales

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

De sanitate, morbo, senectute. Cap. XXX.

ALCMÆO sentit, causam bonæ valetudinis cōtinentē esse æquabilitatē facultatis humidi, calidi, sicci, frigidi, amari, dulcis, ac reliquatū qualitātū. contrā si qua harum qualitātū sola prævaleat cæteris, morbū gigni: verbi gratia, si nimīū possit calor aut frigus, aut reliquorum aliquid deficiat vel abundet: vt cum sanguinis aut cerebri nō est satis. ideoq; sanitatē esse temperiem qualitatum cōcinnam, hoc est certa inuicem proportione inuicem respondentium. DIOCLES plerosq; morborū existere ait ob inæqualitatē elementorum corporis, eiusq; cōstitutionem. ERASISTRATVS morbos ob multitudinem alimenti, cruditatē, & corruptionem existere: victus rationē moderatam & sufficientem corpori, esse sanitatem. STOICIVNO ore dicunt senectutem accidere ob caloris defectū. quibus enim plus est caloris, ii senectuti morā longiorem producunt. ASCLEPIADES ait Æthiopes celerius senescere, anno scilicet xxx: idq; propterea, q; eorū corpora nimio Solis æstu exurātur. In Britannia cōtrā senium anno cxx inchoari: q; corpora ob frigiditatem istarū regionum igneam in sese contineāt naturā. Et corpora Æthiopum rariora esse, q; relaxentur calore Solis. in septentrionalib. regionibus corpora dēfiora, ideoq; etiā viuaciora.

A Περὶ ὑγείας, καὶ νόσου, καὶ γήρας. λ.
ΑΛΚΜΑΙΩΝ, τῆς μὲν ὑγείας εἶναι συνεκτικὴν, ἰσονομίαν τῶν δυνάμεων, ὑγροῦ, θερμοῦ, ξηροῦ, ψυχροῦ, πικροῦ, γλυκεροῦ καὶ τῶν λοιπῶν· τὴν δὲ εἰς αὐτοῖς μοναρχίαν, νόσου ποιητικὴν. Φθοροποιὸν γὰρ ἕκαστον μοναρχίαν, καὶ νόσον αἰτία, ὡς μὲν ὕψος, ὑπερβολὴ θερμότητος ἢ ψυχρότητος· ὡς δὲ εὐχῆς, ἀφ' ἧς πληθὺς ἢ ἐνδύει· ὡς δὲ εὐνοίας, αἷμα εὐδέν, ἢ ἐκτέφρατος. τὴν δὲ ὑγίαν σύμμετρον τῶν ποικίλων τῶν κρᾶσιν. Διοκλῆς δὲ, πλείστας τῶν νόσων δι' αἰωμαλίαν τῶν εἰς σῶμα ὑποκειμένων καὶ τῶν κατὰ τὸ σῶμα. Ἐρασίστρατος, τὰς νόσους ἀφ' ἧς πληθὺς ἐσθλῆς καὶ ἀπεψίας καὶ φθορᾶς· τὴν δὲ ἀταξίαν καὶ ἀτάκτειον, εἶναι ὑγίαν. οἱ Στωικοὶ, συμφάνως, ὁ γῆρας γρηγοροῦσα ἀφ' ἧς τῆς θερμότητος ἔλλειψιν. οἱ γὰρ αὐτοὶ πλεονέχοντες ὁ θερμὸν, ὅτι πλεονέχοντες γηράσκουσιν. Ἀσκληπιάδης Αἰθιοπίας φησὶ τὰ γῆρας γρηγοροῦσα, ἔπειτα τριεκάστω, ἀφ' ἧς ὑπερθερμαίνεσθαι τὰ σῶματα. ἀπὸ τῆς ἡλίου ἀφ' ἧς φλέβηται. εἰ Βρετανία ἕκαστον εἰχρῶν ἐπὶ τῶν γῆρας ἀφ' ἧς κατὰ ψυχρῶν μὲν τοῖς τόποις, εἰ ἐαυτοῖς ὁ φθῆναι ὁ πυρᾶδες. τὰ μὲν γὰρ εἰσὶν ὑπερθερμότερα τῶν Αἰθιοπικῶν σῶματα ἀφ' ἧς ἀναχάσθαι ὑπὸ τῆς ἡλίου. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπερψυχρῶν, πυκνὰ, ἀφ' ἧς τὸ οἶον καὶ πολυχρόνια.

PLVTARCHI
Questiones naturales.

QUID causæ est, quod arbores aqua marina non aluntur? An eadem est, ob quam terrestria animalia non aluntur aqua? nam Plato, Anaxagoras & Democritus, putat, plantas animalia esse terrestria. Non enim quia aqua marina alimento est vt piscibus, ita etiam stirpibus marinis: sic etiam terrestres plantas animaliaq; nutriet. cum neque penetrare possit ob crassiciem suā radices, neq; sursum efferri ob sui grauitatē. Grauem esse aquam marinā, ac terrestrem, & alia multa demonstrat, & q; facilius sustinet naues, & natatores. Aut quia siccitas maximè officit arboribus: yim a. siccandi habet aqua marina. quæ causa est quod aduersus putredinem sales valent: & eorū qui in mari lauāt corpora statim siccā habēt asperamq; superficiē? Vel quod pinguedo iis quorum stipes terra continentur est inimica, & inuncta perdit. Multum a pinguedinis adest marinæ aquæ: adeo vt etiam vna exardescat, soleamusq; hortari, ne in flammā ea iniciatur? Aut q; aqua marina potui inepta & amara est facta, vt Aristoteles ait, admixtionē terræ adustæ. nam & lixiuium fit dulci aqua in cinerē incidente. dissolutio autem eiicit, corrumpitq; id, quod bonū erat & potabile, sicut in nobis febres humorem in bilem cōuertunt. Quæ a. in rubro mari narrat syluestria & plantas germinare, ea fructū nullum ferunt, aluntur autem à fluuiis multum cœni ingerētib. itaq; etiā non procul à terra, sed ponē eā nascūtur. Cur à pluuiis aquis potius q̄ affluentibus arbores & semina adsolēt nutriri? An quia, vt Laito visum, imbres terram suo ictu diuellentes, meatus efficiunt, per quos aqua facilius ad radicem penetret? An hoc verum non est, sed ignorauit Laitus

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
Αἰτίαι φυσικῆς.

ΔΙΑ τί τὸ θαλάσιον ὕδωρ εὐρέφει τὰ δένδρα; πότερον δι' ἡμίαντα ἢ δι' ἄλλο τῶν ζώων τὰ χερσαῖα ζῶον γὰρ ἐγγὺς ὁ φυτῶν εἶναι, οἱ αὖτε Πλάτωνας καὶ Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον οἰοῦνται. εἰ γὰρ διότι τοῖς θαλάσις φυτοῖς ἐσθλὸν ὅστι καὶ πόσιμον, ὡς αὖτε τοῖς ἰχθύσιν, ἢ ἢ καὶ τὰ εἰς τὴν χερσὶ φυτὰ τε καὶ δένδρα βρέφει. ὅσα δὲ εἰσδύεται τῆς ῥίζης, ὑπὸ πᾶσι, ἔπειτα ἀναφέρεται, ὑπὸ τῆς βαρῆς. ὅτι ὅτι ἐμβεβῆκε ὅστι καὶ γῆρας, ἀλλοῖς τε πολλοῖς ἀποδείκνυται, καὶ ὅτι μᾶλλον ἀνέχεται καὶ ὑπερείδεται τὰ πλοῖα καὶ τὰς κελυμβάνας, ἢ μάλιστα μὲν βλέπεται ξηρότητα τὰ δένδρα, ξηραίνοντο δὲ τὰ θαλάσσης ὕδωρ; ὅθεν παρὰ τὴν σήψιν οἱ ἄλλοι βοηθοῦσι καὶ σῶματα τῶν λυσαμένων εἰς θαλάττη ξηρῶν δὴ τὸ ἴδιον καὶ βαρῆσαν ἢ ὅτι φαίνεται. ἢ ὅτι μὲν ἔλαμον τοῖς φυτοῖς πολέμιον, καὶ φθείρει τὰ παρὰ τὸ φέροντα; μετέχεται δὲ πολλῆς ἢ τὰ θαλάττη λιπαρότητος. δι' ἡμισυ ἄπληθ, καὶ παρανομοῦν εἰς τὰς φλόγας, μὴ ἐμβάλλειν θαλάσιον ὕδωρ ἢ γέροντι ἀποτον καὶ πικρὸν ὅτι ὕδωρ (ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν) ἀναμιξείσθαι κατὰ κεκαυμένης γῆς. καὶ γὰρ ἡ χερσὶ γίνεται γλυκερὸς ὕδατος εἰς τέφραν ἐμπεσόντος, ἢ ὅτι ἀέροις ἐξίτησι, καὶ φθείρει ὁ χερσὶ καὶ πόσιμον, ὡς εἰ μὲν οἱ πυρετοὶ ὁ ὑγρὸν εἰς χολὴν βέποισιν. ἀ δὲ ἰσορροπῶν, εἰ τὴν ἐρυθρὰν θαλάσσην βλαστάνει ὑλήματα καὶ φυτὰ, καὶ ῥῶν μὲν ἔδνα φέρει, βρέφεται δὲ τοῖς ποταμοῖς, πολλὴν ἐμβόησιν ἰλιῶ ὅθεν εὐπρόσω τῆς γῆς ἡμιπλοῖον ἔχει τῆς γῆς. **Δ**ΙΑ τί μᾶλλον ὑπὸ τῶν ὑπερψυχρῶν ἢ τῶν ὑπερθερμῶν ὕδατων τὰ δένδρα καὶ τὰ σπέρματα πέφυκε τερέφεισθαι; πότερον (ὡς Λαίτος ἔλεγε) τῆς πληγῆς τῆς ὀμβρίας διείσταντα τὴν γῆν πόσις ποιεῖ, καὶ ἀφ' ἧς δύεται μᾶλλον εἰς τὴν ῥίζαν; ἢ τοῦτο μὲν οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ ἔλαθε τὸν Λαίτον

ὅτι καὶ τὰ λιμναῖα φυτὰ, τίφῃ καὶ φλέων καὶ βρύον, ἀναυξῆ καὶ ἀ-
 βλαστῆ μὲν, μὴ γηρομύρων ὄμβρων καθ' ὄραν. ὁ δὲ τῶν Ἀει-
 σοτέλους ἀληθῆς, ὅτι παρὰ φάτον ἔστι καὶ νέον ὕδωρ ὁ ὄμβρον,
 ἔωλον ἢ καὶ παλαιόν, ὁ λιμναῖον. ἢ καὶ τὸ πηγαῖον μᾶλλον ἢ
 ἀληθῆς ἔστι; τὰ γὰρ πηγαῖα καὶ ποτάμια νάματα παρὰ φάτα
 μὲν ἔστι, καὶ νεοχρῆ· ποταμοῖς γὰρ δις τοῖς αἰσῖς ὅσα ἀνέμ-
 βαιῆς· (ὡς φησὶν Ἡρακλῆτος) ἔτερε γὰρ ὑπερρεῖ ὕδατα. βέ-
 φει δὲ καὶ ταῦτα τῶν ὄμβρων χεῖρον. ἀεὶ οὖν κερδόν ἔστι ὁ
 ἐκ Διὸς ὕδωρ καὶ αἰετῶδες, καὶ πνύματι μεμιγμένον. ὁ δὲ
 γαῖπαι τε καὶ ἀναπέμπεται τυχέως εἰς ὁ φυτὸν ὑπολεπί-
 τῆος. διὸ καὶ πομφόλυγας ποῖς τῆ αἰαμίξει τῶ ἀέρος· ἢ βέ-
 φει μὲν μάλιστα κερδύμνον ὑπο τῶ βεφομύρου. τὸτο γὰρ
 ἔστι πέψις ἀπεψία ἢ τρωαίτιον, ὅταν ἰσχυρότερε τῶ παρῆν
 ἢ, καὶ μετὰ βάλαν τὰ λεπτὰ καὶ ἀπλά καὶ ἄχυμα μᾶλλον,
 οἷον ἔστι ὁ ὄμβριον ὕδωρ. γηρομύρον γὰρ ἐκ ἀέρι καὶ πνύματι,
 καταρῆν καὶ ἀμιγῆς κατ' ἴσιν. τὰ ἢ πηγαῖα, καὶ τῆ γῆ καὶ τοῖς
 πόποις ὁμοιομύμα δι' ὧν ἔξῃσι, πολλὰν ἀναπίμπλαται ποιο-
 τῆτων, δι' ἀσῆπτον ἔστιν ἄτρεπτα, καὶ βεφάδιον αὐτὰ παρέχῃ
 τῆ πέψι μετὰ βάλαν εἰς ὁ τρεφομύρον. τῶν ὄμβρων ὁ
 ἄτρεπτον αἰσῆφῃς κατηχερδῶν. ἀσῆπότερε γὰρ ἔστι ἢ
 ποταμίων καὶ φρεαυαίων. ἢ ἢ πέψις ἔοικεν εἰς ἢ σῆψις, ὡς Ἐμ-
 πεδοκλῆς μῦρτυρεῖ, λέγων, Οἶνος ἀπόφλοιοῦ πέλεται σα-
 πῆν ἐξ ὕδατος. ἢ πόρων ἐτοιμῆτα τὸν ἔστι καὶ ῥᾶσον αἰτιά-
 σασαι ὁ γλυκὺ τῶν ὄμβρων καὶ χρεσόν, ἐκπεμπόμυρον
 ἀγῆος ὑπο τῶ πνύματος; διὸ καὶ τὰ θρέμματα τῶ τῆς
 ἀπολαύει παρῆμότερον, καὶ οἱ βάτρεχοι παρῆδοκῶντες
 ὄμβρον, ὅτι λαμφοῖοι τῶ φωνίω ἀπόφλοιας, ὡς παρῆ δὲ
 σμα τῶ λιμναίου ὁ ὑέτιον παρῆδεχόμενοι, καὶ ἀπέρματῆς
 ἐκείων γλυκῆτος. ἐν γὰρ καὶ τούτο ποῖςται σημεῖον ὑετοῦ
 μέλλοντος Ἀέρος, εἰπῶν,

Ἡ μᾶλλον δὲ λαὶ χρεαῖ ὕδροισιν ὄνειαρ
 αὐτόθεν ἐκ λίμνης πατέρες βοόωσι γυμίων.

ΔΙΑ ΤΙ μετὰ βάλαν τοῖς θρέμμασι ἀλλες οἱ νομῆες,
 πότερον (ὡς οἱ πολλοὶ νομῆοι) πλήτοις ἔσφῃς ἐνεκα, καὶ τῶ
 παχυμῆν; τῶ τε γὰρ ὄρεξιν ἢ δριμύτης ἐκκαλεῖται, καὶ ποῖς
 πόροις ἀνασμοῦσα, μᾶλλον ὁδοποιῆ τῆ ἔσφῃ παρῆς τῶ ἀνάδο-
 σιν. διὸ καὶ τοῖς ἰσχυροῖς καὶ τοῖς ἀέσφοις Ἀπολλώνιος ὁ Ἡεφί-
 λου ἐκέλευε μὴ γλυκῆ μηδὲ χονδρῶ τρέφῃν, ἀλλὰ τοῖς τρε-
 χει τοῖς καὶ ὑφαλμυρίζοισιν. ὧν ἢ λεπτότης, ὡς παρῆ ἐπιτρε-
 μα γηρομύρη, τὰ σῆψις τοῖς σώμασι ἀπῆ τῶ πόρων παρῆσῆσιν.
 ἢ μᾶλλον ὑγείας ἐνεκα καὶ συλχεπῆς πλήτοις τῶ ἀλα λείχῃν ἐ-
 δίζοισι τὰ βοοκήματα; νοσῆ γὰρ ἀγῆμ πιαμόμυρα· τῶ ἢ πι-
 μελίω τῆχοισιν οἱ ἀλλες καὶ δρεχέοισιν. ὅταν δὲ μερῶς καὶ ῥα-
 δίως ἀποδέροισιν αὐτὰς φυλάξαιτες. ἢ γὰρ κηλαῖα καὶ σμυ-
 δέουσα ὁ δέρμα πιμελῆ, λεπτῆ καὶ ἀσθενῆς γέρονεν ὑπο τῆς
 δριμύτης. λεπτιώετα ἢ καὶ ὁ αἶμα τῶν ὁ ἀλλες λειχόντων.
 ὅσα δὲ πῆγνυται τὰ ἐντός, ἀλλῶν μιχῆτων. σῆσῆ ἢ μὴ καὶ
 γρημῆτερε, καὶ παρῆμότερε παρῆς τῶ σμυνοσίας, καὶ γὰρ
 αἰκίωες κίωοισι τυχέως, τὰ εἰχος ἐπιαδίσασι, καὶ τὰ ἀληθῆ τῶ
 πλοίων πλείους τρέφῃ μῦς ἀπῆ ὁ πολλὰκις συμπλέεαζ.

ΔΙΑ ΤΙ τῶν ὄμβρων ὕδατων διαρδέτερε τοῖς ἀπέρ-
 μασι τὰ μετὰ βροτῶν καὶ ἀσραπῶν; ἀπῆ καὶ ἀσραπῆς
 καλοδοῖ. πότερον ὅτι πνύματα τῶν, ἀπῆ τῶν ἀέρος
 τρεχαχίω καὶ ἀνάμιξιν; ὁ δὲ πνύμα τῶν ὑγρότητα κι-
 νοῖω μᾶλλον ἀναπέμπε καὶ ἀναδίδασιν; ἢ βροτῶν μὲν καὶ

A quod etiam palustres stirpes, ut sunt tipha, phleon, & vlua, neque germinant neq; auferunt ubi imbres suo tempore non decidunt? Verum autem est quod Aristoteles dixit, nouam & recentem esse aquam pluuiam veterē & exoletam lacuum? Quid si hoc quoque probabile magis est, quàm verum? nam & fontium & fluminū aquæ semper sunt recentes, subinde nouis adfluentibus. ideoq; ait Heracletus bis in eundem fluuium neminem posse descendere. Et tamē hæ ipsæ deterius alunt, quàm pluuiæ aquæ. Ergo aqua cœlestis leuis est atq; ærea, spiritusq; mixta, celerius ob tenuitatem deducitur atque eleuatur in plantam? An id maximè alit, quod à re alenda subigitur? id enim est concoctio. contra defectus concoctionis, quando alimentum validius est, quàm vt ab alendo affici possit. Iam tenuia, simplicia, & insipida facilius mutantur: quorum de censu etiam est aqua pluuiæ: quæ in aere nata & vento, pura ac sincera decidit. Fontana autem & terræ & locis adsimilata per quæ emanat, multis impletur qualitatibus, ob quas ad alendum minus sit commoda, cùm tardiùs mutantam se corpori nutriendo exhibeat. Imbrium porrò aquas faciliè mutari, argumento id est, quòd citius quàm fontanæ aut fluuiales putrescunt. concoctio autem videtur esse putrefactio, sicut Empedocles testatur.

In ligno putrefacta aqua fit sub cortice vinum.

Quid si nulla promptius adferri potest causa, quàm quòd dulcis est imbris aqua & mitis, vbi statim à vento emittitur? itaque & pecus eam bibit libentius, & ranæ imbrem expectantes vocem præ gaudio clariorem faciunt, tanquam lacustris aquæ condimentum pluuiam præstolantes, & semen dulcedinis quæ aquæ in stagno insit. Nam & hoc signum pluuiæ imminentis Aratus posuit.

Aut cùm gens misera, atq; hydris immanibus esca In limo veterem rana cecinere querelam.

D Cvr pecori pastores salem proponunt? An, vt pleriq; putant, vt eò amplius alantur atque crassescant? nam & appetitum cibi acuit salis acrimonia, & meatus referando cibum facilius deducit ad digestionem. Itaq; etiam graciles & qui parum nutrentur, Herophili discipulus Apollonius dulcibus vesci & alica nolebat, sed balsamētis & balsuginem habentibus pro cibo vti iubebat: quorum tenuitas tanquam in frictionis locum succedens, alimētum per meatus corpori apponeret. Aut valetudinis potius gratia, & vt abundantia incidere- tur nutrimenti, ad lingendum salem oues adsueta-

E ciunt? Aegrotant enim pinguedine nimia contracta. eam verò sales colliquant ac diffundunt. Idq; adeò obseruant, vt facilius possint eas cute exuere. quæ enim agglutinatur & cōstringit cutem pinguedo, tenuis infirmaq; redditur ab acrimonia. Tenuatur etiam sanguis salem lingentium: neq; coeunt quæ intus sunt, salibus admixtis. Quin & hoc considera, num magis fecundum fiat inde pecus, & ad coitum pronius. nam canes quoq; balsamento esco celerius concipiunt. & naues quibus sal vehitur plures alunt mures ob frequentiore coitū.

Cvr aquæ imbrium qui inter tonitrua & fulgura decidunt, ad semina riganda sunt aptiores? nā Astrapæ inde, id est fulgurales, eē dicuntur. An quia multum spiritus continent, ob conturbationē & admixtionē aeris? Spiritus autem humorē mouēs, magis eum sursum emittit? An quia tonitrua &

fulgura efficit calor in aere contra frigus pugnantis: unde fit vt hyeme minimum tonet, vere plurimum & autumnob ob inaequalitatem temperiei, calor autem humorem coquens germinibus eum amicū commodumque reddit? An quod vere plurima tonitrua & fulgura fiunt ob causam dictam? vernis autem aquis admodum opus habent semina ante aestatem. itaq; regio quae vere plurima pluuia rigatur, vt Sicilia, multum bonumq; fructum producit.

Qui fit, q; cū sint octo species saporū, solū salsum videmus in nullo fructu nasci? Sane amarū olea primū fert, & acidū vuae; qui deinde in pingue alter, alter in vinosum mutantur. sed & acerb. in gland. bus palmae abit, & austerus in malis punicis in dulcem. quaedā cū punica tum alia mala acidū sapore simplici obtinet: acris in radicib. & seminib. frequens habetur. An quia falsus sapor nō nascitur, sed existit reliquis corruptis? itaq; etiā stirpibus & seminibus quae nutriuntur, a falso nihil alimēti apponitur. tantum nonnullis cōdimenti loco est, dum abundantiam aufert. An sicut mari elixando falsuginem & mordacitatē adimunt, ita in calidis a calore falsugo aboleitur? An sapor, quidē est, vt Plato ait, aqua per plantam colata. & aqua etiam marina dū colatur, falsuginem amittit. terrestre enim est & crassarū partium. Itaque iuxta mare fodientes, incidunt in latices potui aptos. multi etiā cereis vasis aquam marinā haurientes, excipiunt dulcem ac potabile, percolato quod falsum erat & terrestre. nam & quies, & longior procurfus omnino percolatam marinā aquam potabilem facit * cum in se contineat, & non dimittat terrestres partes. Hæc cum ita sint, probable est stirpes neq; extrinsecus falsuginē admittere, neque si recipiant, in fructum excernere. meatus enim ob tenuitatem terrestria & crassis partibus constantia non percolant. Aut amaroris species censenda est falsugo? sic enim Homerus.

euomit ore suo falsuginem amarā

Quæ madido capitis de vertice larga fluebat.

Plato etiam ait vtrunque saporē abstergerendi vim habere & colligandi: sed falsum id minus facere, neque esse asperum. Videbitur autem amarū a falso abundantia caloris differre: quandoquidem falsum quoque vim exsiccandi habet.

Quæ de causa fit, vt si quis crebro per roscidas arbores transeat, mēbra materiā tāgentia lepra corripiantur? An, sicut Laitus dicebat, roris humor ob tenuitatem de cute aliquid stringit? Aut sicut rubigo humectatis seminibus incidit, ita a rore viridib. ac tenuibus quae in superficie sunt morsis & colligatis, aspergo quaedam noxia defertur, & affusa corporis partib. quae maxime sunt exsanguēs, earum superficiem mordet atque lancinat? Nam rori natura ineffe quādam rodēdi vim, satis ex eo liquet, quod potus graciliores facit: & pingues mulieres tenuib. vestimentis aut lanis rorem excipientes, vidētur eo nimias cernes consumere.

Quæ a mōbre hyeme nauigia in fluuiis tardius incedunt, in mari non item? An aer fluuiialis semper alioqui grauis & lentus, hyeme ob frigus circumstans magis etiam densatus nauigantibus obstat? An fluuiis potius hoc quam aeri accidit?

non tamen igno potius poiein. ai rouu piones gwaikes imatpous h eieiois apaλous anaλaμβaious ths drousou, dokhosi suwtikein tlu poluθrkian.

διον, cū dē tē θαλάτη ού ωδρα πλησιώς; πότερον ο ποτάμιος αν αιειδισκίνητος ων και βαρύς, cū dē χειμῶνι μάλλον απαλωώμενος...

ἀσπραπός ποιεί θ θερμόν cū ταί αέρι παρῶς δ ψυχρόν μάχου μόνον διό χημῶνος ήκισα βροηται, μαλιστα δε εαρος, και φθινοπωρου Διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς κρούσεως. η δὲ θερμότης πέπυουσα δ ὕγρον παροσφιλέσ ποιῶ τοῖς βλάστανοῖσ και ὠφέλιμον. η μαλιστα μὲν εαρος βροηται και ασπραπῶτει, Διὰ τὴν εἰρημῶν αἰτίαν, τὰ δὲ εαρινὰ τῶν ὑδάτων ἀναλκαιοτερεα τοῖσ ἀσπρμασι παρῶ τῶ θεροισ; ὅθεν η πληθον ὑομένη τῶ εαρος χροσ, και θασρ η cū Σικελία, πολλοῖσ εἰ ἀγαθοῖσ καρποῖσ ἀναδίδωσιν.

ΔΙΑ ΤΗ Τῶ χυμῶν ὀκτώ ταί γημῶν ὄντων ένα μόνον τὸν δῆμιον ἀπ ὁδενῶσ καρποῦ γηνώμενον ὁραῖμῶν; και τοῖ και τὸν πικρὸν η ἴα α φέρεῖ παρῶτον, και τὸν ὀξίνῶ ὀβόδης. εἶτα μετὰ βάλλων, ὁ μὲν γίνεται λιπαρῶσ, ὁ δὲ οἰνώδης. μετὰ βάλλῶ δὲ και ὁ σφυφνῶσ cū ταῖσ φοινικῶ βαλάνοισ, και ὁ αὐσφηνῶσ cū ταῖσ ρόαῖσ, εἰσ τὸν γλυκύν. ἐνιαῖ δὲ ρόαῖ και μῆλα τὸν ὀξίνῶ ἀπλάσ φέρουσιν. ὁ δὲ δριμύς cū ταῖσ ρίζαῖσ και ἀσπρμασι πολῖς ἐστῖ. πότερον οἶν cῶκ ἐστῖ δῆμιον γημῶσ, ἀλλὰ φθορὰ τῶ ἀλλῶν ὁ δῆμιον; διό και πᾶσιν ἀσφρον τοῖσ ἀπὸ φυτῶ και ἀσπρμῶ βροηοῖσ, ἡδυσμα δῖ cῶοῖσ γῶ τῶ δ πλησμον ἀφαιρῶ τῶ βροηοῖτων. η, και θασρ τῶσ θαλάτησ ἐψοντες ἀφαιρῶσι δ ἀλυκῶν και δηκτικῶν, cῶ τοῖσ θερμῶσ cῶπο θερμότησ ὀξαμωροῦται δ ἀλμυρῶν; η χυμῶσ μὲν ἐστῖν (ὡσ γλάτων εἶπεν) ὕδαρ ἡ ημῶν Διὰ φυτοῦ δηπουρῶν ὁ και θαλάτη δ ἀλμυρῶν ἀποβάλλῖ γωῶδες γῶ και παχυμερές ἐστῖν. ὅθεν ὀρίηοντες ὡδῶ τὸν ἀλῶδῶν, cῶντο γχανοῖσι ποτήμοισ λιβαδοῖσ. πολλοῖ δὲ και κηεῖνοῖσ ἀγγείοισ ἀναλαμβανοῖσιν cῶκ τῶσ θαλάτησ ὕδαρ γλυκῶ δηπουρῶν, ἀποκρῖνοῖμῶ τῶ ἀλυκῶ και γωῶδῶσ; η δὲ και θαρία και παρῶ αγωγη πῶμῶ πασι τῶ θαλάτησ δηπουρῶν, πόημον ἀποδίδωσι, τῶ καιτέχῖν cῶ εαυτῶ και μῆ διέναι δ γωῶδες. οὔτω δὲ τούτων ἐχόντων, εἰκῶς ἐστῖ τὰ φυτὰ μῆτε ἐξωθεν ἀναλαμβανῖν ἀλμυρεῖδα, μῆτῖ αἰ cῶ αὔτοῖσ λάβῶ γῶεσιν, cῶκκῖνῖν εἰσ τὸν κερπῶν. οἱ γὰρ πόροσ Διὰ λεπτότητα δ γωῶδες και παχυμερές οὔ δηπουροῖν. η τῶσ πικρότησ εἶδος τῶ ἀλμυρότητα γετέον; ὡσ Ὀμηροσ, σωματοσ δῖ ἐξέπυσεν ἀλμῶν Πικρῶν, η οἱ πολλῶν ἀπὸ κροτῶσ κελάρυζε. και ὁ Πλάτων φησῖν ἀμφοτέροσ ρύπῖν και ἀποτήκῖν τοῖσ χυμοῖσ; ἡ ἦον δὲ τῶσ ποιῶ τὸν ἀλυκῶν, και οὔ βραχῶν εἶ. δὲξῖ δὲ δ πικρῶν τῶ ἀλυκῶ δ ξηρότησ cῶσφβολῶ Διὰ φέρεῖν, ἐπεῖ ξηροσπκῖν τε και δ ἀλυκῶν.

ΔΙΑ ΤΗ ΤΟῖσ σιωεχῶσ Διὰ τῶ δροσοισμένων δένδρων βαδιζοῖσι λέωραῖ γῶ τῶ φαύοντα τῶσ ὕλης μόεια τῶ σῶματος; πότερον (ὡσ Λαίτοσ ἔλεγε) τῶ λεπτότητι δ δροσῶδες ὕγρον ἀποξῦεῖ τ χρωτός; η, και θασρ ἐρυσίση τοῖσ ὕγρανοῖσ ἐγῖνεται ἀσπρμασιν, οὔτωσ cῶπο τῶσ δρούσῶ τῶ ὅπι πολῶσ χλωρῶν και ἀπαλῶν ἀναχρασοῖμῶν και ἀποτηκῶμῶν, ἀγῖη πῖσ ἀποδῶσα τῶ σῖνοντοσ ἀναπίμπλησῖ παροσχορῶμῶ τοῖσ ἀναμοτῶοῖσ μέρεσι τῶσ σαρκῶσ, οἶα κῖημη και πόδες, ἀμύσσει και δάκνει τῶ ὅπι φαῖεῖαι; ὅπ γῶ φύσῶ τῶ δηκτικῶν ἐνεσῖ τῶ δρούσῶ, μαρτυρεῖ δ τοῖσ πῖ-

ΔΙΑ ΤΗ ΤΑ ΠΛΟῖΑ χειμῶνοσ cῶ τοῖσ ποταμοῖσ πλῶ βροηοῖσ, cῶ δὲ τῶ θαλάτη οὔ ωδρα πλησιώς; πότερον ο ποτάμιος αν αιειδισκίνητος ων και βαρύς, cῶ δὲ χειμῶνι μάλλον απαλωώμενος...

ΔΙΑ ΤΗ ΤΑ ΠΛΟῖΑ χειμῶνοσ cῶ τοῖσ ποταμοῖσ πλῶ βροηοῖσ, cῶ δὲ τῶ θαλάτη οὔ ωδρα πλησιώς; πότερον ο ποτάμιος αν αιειδισκίνητος ων και βαρύς, cῶ δὲ χειμῶνι μάλλον απαλωώμενος...

ΔΙΑ ΤΗ ΤΑ ΠΛΟῖΑ χειμῶνοσ cῶ τοῖσ ποταμοῖσ πλῶ βροηοῖσ, cῶ δὲ τῶ θαλάτη οὔ ωδρα πλησιώς; πότερον ο ποτάμιος αν αιειδισκίνητος ων και βαρύς, cῶ δὲ χειμῶνι μάλλον απαλωώμενος...

ελαύνουσα γδ η ψυχρότης τ' υδαρ, ποις βαρὺ καὶ σωματὰ-
δες, ὡς ἐστὶν ἐν ταῖς κλεψύδραις καταμαθεῖν. βρεθίδιον γδ ἐλ-
κρῖσι χημῶνος ἢ γέρις. ἐν ᾗ Θράκη παρὶ τ' Γάργαρον ἰσο-
ρρῆ Θεόφραστου εἶναι κρήνην, ἐφ' ἧς τῶν γέμων ὑδατος στα-
θμῶν χημῶνος, ἐλκεῖν διπλάσιον σταθμὸν ἢ γέρις. ὅπῃ ἢ
πυκνότης τ' ὑδατος τ' βραδυτῆτα ποιεῖ τ' πλῆ, δὴ λόγῳ ὅτι τὰ
πλείονα γέμων φέρει τὰ ποτάμια πλοῖα τῶ χημῶνος. τὸ γδ
ὑδαρ μᾶλλον αἰτερεῖδ' πυκνότερον καὶ βαρύτερον γινώσκον,
τίω ἢ γάλακτι ἢ θερμότης καλὴ πικροδύς, δι' ἣν ὁσδὲ
πῆγνυται. μαλακὴ γδ εἰκεν εἶναι ἢ πυκνωσις.

ΔΙΑ τὴ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐν τῶν κινήσασθαι καὶ φρέσασθαι
ψυχροτέρων, τίω γάλακτι ὁράμεν ἐν τῶν κυματῶσθαι
θερμοτέρων γινώσκον; ἢ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐπεισόδιον οὐδ'
καὶ ἄλλοθιαν ἐξίστησι ἢ κινήσις τίω θερμότησ, καὶ ἄλλοθιαν
τίω δὲ τῆς γάλακτις σύμφυτον οὐσαν ἐκείνην μᾶλλον
οἱ αἵμοι καὶ βέφοισι. μαρτυρία δὲ τῆς θερμότητος ἢ διαύ-
γησ, καὶ δὲ μὴ πῆγνυσθαι, καὶ τῶν οὐσαν γὰρ ἢ βαρῶσ.

ΔΙΑ τὴ τῶν χημῶνος ἢ πικρῶν γδ γινώσκον ἢ γά-
λακτι; τῶτο γὰρ φασὶ καὶ Διονύσιον ἰσορρῆ τὸν ὑδραγωγὸν, ὅ
πῃ πρῶτος μὲν ἔρημος οὐκ ἐστὶ γλυκύτητος ὁσδὲ ἄμοιρος
ἢ πικρότης, ἀ τε δὴ ποτάμοις ποσούτοις ὑποδεχόμενης τῆς
γάλακτις. τῶ δὲ ἠλίε τ' γλυκὺ καὶ πότιμον ἐξαιρεῖστος ὑπὸ
κρυφότητος τ' ὁπιπολάζον, καὶ μᾶλλον ἐν τῶν γέρη τῶτο
ποιουῶτος, ἐν ᾗ τῶν χημῶνι μαλακώτερον ἀπορῶν δι'
ἀσθένειαν θερμότητος, ὑπολῆ πορῶν μοίρα πολλῆς γλυ-
κύτητος ἀίησι τ' ἀκράτως πικρῶν καὶ φαρμακῶδες. τῶτο
δὲ ἡσυχῆ καὶ πῖς πότιμοις συμβέσκει. γέρις γδ ποτιμότερα
γδ, τ' κρυφώτατον καὶ γλυκύτατον τ' θερμὸν ἄλλοθιαν, ἐν ᾗ
χημῶνι, νέον παρὶ καὶ ὡσφάλον, οὐ μετέχειν ἀνάκη
καὶ τῶν γάλακτις σφοδρῶν ἄμα καὶ τ' ποταμῶν ἐπιδιδόντων.

ΔΙΑ τὴ τῶν οἴων γάλακτι παρὰ χεῖροι, καὶ χρῆσιμόν
τίω λίγρῶν ἀλίεσ χημῶσασθαι ὡσφάτον βαπτίζον τὸν
Διονύσιον παρὶ τῶν γάλακτι οἱ τ' πορῶ γάλακτις ἐμὸν ὄμασι
λύφον Ζακυνθίαν ὁπίσται; πότιμον ἢ θερμότης ὡσφῆ παρὸς
τὴν ὡσφῆσιν, ἢ αὐτὴ ἐξίστησι μάλιστα τὸν οἶνον ἀποσβέννουσασ
καὶ φθίρουσασ τὴν δυνάμιν; ἢ τ' ὑδατῶδες καὶ πῖς ματῶ-
δες τῶ οἴων ὡσφῆ μεταβολῆν ἐπιπολάζον ἔχον ποσισῆσι
τὰ γὰρ ἢ πεφικῶτα ἔσφῆ καὶ καλὴ γράμιν; οἱ τ' ὄμασ μτ' τῆς
γάλακτις λεπώωντες καὶ ἀποτήκοντες τ' ἄλλοθιαν καὶ πε-
ειτῶν, οὐκ ἐσσι δυνάμιν ὡσφῆ σῆσιν ἐξίστησ; ὡσφῆ τ' οὐ-
τοις ὅσοι ὅτι παχὺ καὶ γὰρ ἐμπλεχόμενον οἶσι βαρυτέ-
ρῶ, καὶ συγκαταπῶν, ὡσφῆ μὲν καὶ γδ, τὸν
ἢ οἶνον ἀπολείπει κατὰρ.

ΔΙΑ τὴ μᾶλλον ναυπάσει τὴν γάλακτι πλέοντες, ἢ ποις
ποτάμοις, καὶ ἐν γαλήνῃ πλέουσι; μάλιστα κατὰρ κινήσ τῶ
αἰσθησῶν ἢ ὡσφῆσι, τῶ δὲ παθῶν ὁ φόβος. καὶ γδ βέμοισι
καὶ φειτοῖσι, καὶ καλῶν δὲ γράμιν, φαλασῶν κινδύνεσ
ἔσφῆσ. τούτων ἢ ἄδότερον ἐν γὰρ ποις ἄλλοθιαν πλέουσι.
ἢ γδ ὡσφῆσι πῶ πῶ ποτίμω καὶ γλυκεῖ σιωπῆσ ὅτιν, ὁ δὲ
πλῆσ ἀκίνδυνος. ἐν ᾗ τῶ θάλακτι τίω τ' ὁσφῆ ἀπῆσ δι-
χεράμῶσι, καὶ φόβος δὲ μὴ πῶσφῆσ ὡ παρὸν τῶ τ' μήνον-
τος. ὡσφῆ ὅτι ὡσφῆ τῆς ἐξω γαλήνης; ἀλλὰ καὶ ψυχῆ σά-
λεν ἔχουσασ καὶ σφοδρῶν, συγκατὰρ ἀνάπῆσ τ' ὡσφῆ τῶσφῆσ.

ΔΙΑ τί τῆς γάλακτις ἐλαίω καταρρῶσασ γίνεται κατὰρ φάσασ καὶ γαλήνῃ; πότιμον (ὡς Ἀειστέλης φησὶ)
τ' πῶσφῆ τῆς ἀφότητος ἀπολιθῶσιν, ἢ ποις πῶσφῆσ ὡσφῆσ; ἢ τῶτο μὲν πῶσφῆσ εἶρηται ὡσφῆσ τὰ ὅτιν.

A aquam enim impellēs frigus, grauem facit & cras-
sam. q. in clepsydris licet obseruare. tardius enim tra-
hant hyeme quā æstate. in Thracia apud Pangæum
narrat Theophrastus fontē esse, cuius aqua idē vas
impletū, hyeme bis tantū appendat atq; æstate. Por-
ro crassiciem aquæ in causa esse vt tardius eant na-
ues, ex eo liquet, quod naues fluuiales hyeme ma-
iora portant onera. aqua enim densior grauior; fa-
cta magis renititur. Mare aut ne densetur, calor p-
hibet. Videtur enim defatio esse quedā emollitio.

CVR, cum alii humores dum con mouentur
& versantur, fiant frigidiores, mare videmus dum
fluctibus exagitur, incallescere? An quod aliorum
humorum calorem, utpote adscititiam rem, motus
expellit atque differt: maris calorem natuum ex-
suscitant potius venti atque augent. Caloris argu-
mentum est pelluciditas, & quod nō densatur, quā-
quam terrestris sit & grauis.

CVR per hyemem minus amarū est gustatu ma-
re? hoc enim etiā Dionysium aiunt referre aquato-
rem, amarorem maris non plane esse expertē dul-
cedinis, vt q. tot fluuios recipiat. Sol aut cum dulce
ac potabilem eius aquam ob leuitatem in superficie
versantem conficiat, idque æstate magis q. hyeme,
quādo mollius eam tangit ob caloris imbecillitatē:
relinquitur tum portio multæ dulcedinis, quæ ni-
miam & vitiosam temperet atq; mitiget amaritudi-
nem. Idq; nonnihil etiam aquis potabilib. contingit.
Æstate enim sunt deteriores, soleq. leuissimū est
& dulcissimum dissipante. hyeme aut recens na-
scitur dulcedo: cuius necesse est mare etiā fieri par-
ticeps dū exagitur, & in ipsum fluuii se eoluunt.

CVR vino aquam marinam affundunt? & ferunt
piscatoribus oraculum datum, quo iuberentur Bac-
chū mari immergere, qui procul à mari absunt, gy-
psum Lacynthiam tostam iniiciunt. Vtrum calor
remedio est aduersus refrigerationē? aut potius ma-
gis cum elidit, restinguendo vino, & vi eius corrup-
pēda? An verò quod in vino est aqueum & aereum,
ideoq; ad mutationem admodum procliuē fit, sisti-
tur terrenis iniectis, quorū natura est stipare & defa-
re? Sales porro cum aqua marina attenuātes ac col-
liquant quod alienum est & supervacaneum, nō
finunt factorem aut putredinem ingenerari. At hec,
crassa & terrestria grauioribus implicata vnaque
deorsum tracta sedimentum seu faciem faciunt, vi-
numque ita purum reddunt.

CVR magis nauescat qui in mari nauigant, quam
qui in fluuiis, etiam caelo tranquillo? Sensuum ma-
xime olfactus nauescam mouet, & animi de moti-
bus metus, nam & tremunt, & horrent, & alii hu-
meantur iis, qui imaginando periculum conci-
piunt. Horum neutrum molestum est nauigantib.
in flumine. Nam odor omni dulci ac potabili aquæ
familiaris est, nauigatio sine periculo. In mari & o-
dor insolens molestiam adfert, & metuunt sibi, pre-
senti de futuro fidem non habentes. Itaque tran-
quillitas foris nihil prodest, dum animus æstans ac
perturbatus, corpus quoque tumultu opplet.

CVR mare oleo conspersum, pellicidum fit &
trāquillū? An, vt Aristoteles inquit, spiritus à leuita-
te delabens, idtū nullum infert, neque fluctum ciēt?
Aut hoc probabiliter dictū est respectu externoū.

Vrinatores quidem dicuntur oleum in os sumere, A
eoq; effuato lat em in fundo habere, ac perlucidam
reddere aquã. vbi lapsum spiritus pro causa addu-
cere non est integrum. Cogitãdum ergo, num ma-
re, quod tetrenum est atq; inã quale, oleum sua de-
fitate cogat, atque complanet: atque mare in se coa-
ctum relinquat meatus, & pelluciditatem visui pe-
netrabilem. Aut quia natura aer mari permixtus
lucidus est, conturbandoque inãqualis fit & vm-
brofus: oleo inãqualitatem sua densitate, læuigan-
te, æquabilitatem perluciditatemq; recuperat?

Q V A M O B R E M hyeme magis quam æsta-
te piscatorum retia putrescunt? cum aliis rebus hoc
æstate magis eveniat. An ea est causa quam Theo-
ph. altus adfert? Calorem nimirum frigori cedere,
& ab eo circumcirca constringi. hinc calidiores in
profundo maris fieri aquas: vt & in terra. Itãq; etiam
fontanã aquẽ tepidiores sunt per hyemem, magisq;
vaporant lacus & flumina. nam calor in imum cõ-
cluditur à prævalente frigore. Aut putredo nulla
reutib. accidit tum temporis? Etenim frigore cõcre-
ta & exsiccata, cum ab vndis eo facilius rumpuntur,
aliquid patiuntur simile putrefactionis, & ob vditam
tem corruptionis magis enim laborant in gelu: (sic
vt & nerui intenti lacerantur) quia tunc frequẽtius
mare tempestatib. exagitur. Ideo retia piscatores
stipant tincturis atque densant, metuentes dissolu-
tionem. Nam alioqui nulla re tinctum rete aut in-
victum facilius falleret pisces: cum lini color sit ae-
reus, & in mari facile lateat.

Q V A R E Dorienibus est mala feni congestio?
An male convehitur fenum complutum: secatur e-
nim non arida herba, sed viridis: vnde mox putre-
feit aqua pluuia rigata. Cum autem compluitur an-
te messem frumẽtum, id ei auxilio est aduersus ca-
lidos & austrinos ventos: qui alias non sinerent de-
fari in spica fructum, sed sua caliditate impedirent
coalitionem ac dissiparent, n. si terra rigata humor
adesset qui spicam refrigeraret atque humectaret.

Q V A P R O P T E R pinguis & profunda terra
tritici est ferax, hordei ea potius que tenuior est? An
quia feminum validiora ampliore indigent alimẽ-
to: infirmiora leui & tenui? Est autem hordeum tri-
tico imbecillius & laxius. itaque etiam non admo-
dum large nutrit. Testimonium huic rationi inde
suggeritur, quod triticum istud, cui à proventu tri-
mestri nomen est, in aliquantum siccis agris faci-
lius provenit: cum sit exsuccum & minori indigeat
nutrimento, ideoque facilius absoluitur.

C V R dicunt,

Triticum in caeno serite, hordeumq; in puluere?

An quia, vt diximus, triticum cõficere plus alimen-
ti potest: hordeum non fert eius copiam, sed ea ob-
ruitur? Aut triticum, cum sit densum & lignosum,
melius prouenit in humido emollitum & laxatum
solo: hordeo autem ob raritatem ab initio com-
modum est siccus? Aut quia ob calorem congruit
temperies & innoxia est: frigidius autem est horde-
um. Aut verentur in sicco triticum serere, formica-
rum causa, quæ statim ei insidiantur. hordeum au-
tem non ita facile se portare ac differre possunt, cû F
sit grandiusculum.

C V R equorum potius quam equarum fetis v-
tuntur ad funiculum vnde hamus suspenditur?
An vt aliis in partibus, ita hic quoque ro-
bustiora sunt mascula femineis? Aut quia

ἔπει δὲ φασὶ καὶ τοῖς κατακελυμβαίνουσι, ὅταν ἔλαιον εἰς
τὸ σῶμα λαβόντες ἐκφυσηθῶσιν ἐν τῷ βυθῷ φέρος ἔχειν καὶ
δίωψιν, οὐκ ἐστὶν ἐκφυσῆναι οὐδὲν ὀλιγον ἀπὸ τῆς αἰτίας. σὺ-
περὶ δὲ μὴ τὴν τάλαντῶν γὰρ καὶ αἰώμαλον οὕσαν εἰσελθεῖ
καὶ ἀναφέλλῃ τὴν πυκνότην τοῦ ἔλαιον· εἴτα ἀναβιβασθῆναι εἰς
αὐτὴν καὶ συσπυρῆσθαι, ἀπολείπονται πόρον μεταξὺ τῶν
ὄψεσι διαύγειαν καὶ καταφαίεται διδόντες. ἢ φύσει μὲν ἐστὶ
φωτεινὸς ὑπὸ θερμότητος ὁ τῆς τάλαντῶν καὶ ἀναμειγμένως
ἀπὸ τῆς δὲ τῆς αἰώματος καὶ σκιδῆς. ὅταν οὖν τὴν
αἰώμαλας ἐπιλαβῆναι πυκνότητι τοῦ ἔλαιον, ἀπολαμβάνει
τὴν αἰώματος καὶ τὴν διαύγειαν.

ΔΙΑ ἡ χειμῶνος μᾶλλον ἢ θερος τὰ τῶν ἀλιέων σήπει
δίκτυα. καὶ τοῖς τὰ γὰρ ἄλλα μᾶλλον τῶν θέρῃ τὸ πάχει. πο-
τερον (ὡς Θεόφραστος οἶεῖ) τῶν ψυχρῶν ὁ θερμὸν ὑποχω-
ρεῖν ἀπὸ τοῦ εἶναι, καὶ θερμότερα ποῖς τὰ ἐνβάθει τῆς θα-
λάσσης, ὡς περὶ τῆς γῆς. διὸ καὶ τὰ πηγὰ τῶν ὑδάτων χλια-
ρότερα τῆ χειμῶνος εἰσι, καὶ μᾶλλον ἀτμίσειν αἰλίμναι καὶ
οἱ πόλαμοι. καὶ ἀκλειῖ) γὰρ εἰς βίβλος ἡ θερμότης ὑπὸ τῆς ψυχρῆς
κρητῆσαντος. ἢ οὐκ εἰς μὲν οὐκ ἐστὶ τῶν δικτύων, ὅταν δὲ φέρι
καὶ παρὴν ἀφ' ὅ τῆς ψυχρῆς αἰσθησῆναι ἀνὰ τὸν ἀέρα καὶ ἀνὰ τὸν ἕρποντα
μᾶλλον ὑπὸ τῆς κλύδωνος, σήπει τινὶ καὶ μυδῆσαι πάχει
τῶν ἀπλῶν. καὶ γὰρ ποῖς μᾶλλον ἐν κρύῳ, κατὰ τὰ νύ-
κτα σιωπεῖν ἀνὰ τὴν ἀέρα, πλεονακίς ἐκταρατῆρομέ-
νης δὲ τὸν χειμῶνα τῆς θαλάσσης. διὸ καὶ εὐφοροῖν αὐτὰ ταῖς
βαθαῖς καὶ πυκνοῖσι, φοβῶμενοι τὰς ἀνάλυσις. ἐπεὶ μὴ βα-
φέντα, μηδὲ χειρὸς εἶναι. μὴ δὲ ἀνὰ τὴν ἀέρα ποῖς ἰσχύς· ἐν ἀε-
ρον γὰρ τῶ τῆς λίνης χεῖρα καὶ ἀπατηλὸν ἐν θαλάσῃ.

ΔΙΑ τῆ Δωριεῖς ἔχονται κακὴν χόρτου συγκομιδὴν· ἢ
κακῶς μὲν συγκομιζέται χόρτος ὑόμιμος. κῆρτεται γὰρ ἐξη-
ρῆς, ἀλλὰ χλωρῆς. ὡς τε σήπειται τὰ χυρὰ δὲ ἀβερῆς ἡρόμι-
νος. ὑόμιμος δὲ τῶ τῆς θέρους ὁ σίτος βοηθεῖται τῶ τῆς θερ-
μῆ καὶ νότια πνύματα. ταῦτα γὰρ οὐκ εἰς πυκνωθῆναι
συνιστάμενον ἐν τῷ σάχῳ τὸν καρπὸν, ἀλλ' ἐξίστησι καὶ ἀφ-
χῆ τῆς θερμότητι τῆς πῆξιν, αἰ μὴ βεβρεγμένης τῆς γῆς ὑγρό-
της τῶ τῆς ἀμύνης ψυχρῆς καὶ νοτίσῃ τὸν σάχῳ.

ΔΙΑ τῆ πυροφόρος ἡ πύων καὶ βαλεῖα χεῖρα, κρητοφόρος
ἢ μὴ δὲ τῆς ἡσυχίας ἢ ὅτι τῆς σπέρματος τὰ ἰσχυρὰ πλείο-
νος τροφῆς δεῖται, τὰ ἢ ἀσθενῆ, λεπτῆς καὶ ἔλαφρας· ἀσθενέ-
τερον ἢ ἡ κρητῆ καὶ μῆρῳτερον· ὅταν ἐφῆρῃ τὴν πολλὴν ἔσφην
καὶ βαρῆσαν. μῆρτυρῆ ἢ τὰ λόγῳ τούτῳ πυροὶ τὸν τρίμιλον
ἐν τοῖς ὑποξήρεσι φύεται βήπιον, ἀνοστότερον ὄντα, καὶ ἔσ-
φῆς ἔλατῆρος δέομιμον. διὸ καὶ σιωπελεῖται τὰ χυρῶν.

ΔΙΑ τῆ λέγεται, Σίτον ἐν πηλῶ φυτεύετε, τὴν δὲ κρη-
τῆν ἐν κρύῳ· πότερον (ὡς εἰρήκεμεν) ὁ μὲν διώαται πλείο-
νος ἔσφῆς κατακρατεῖν, ἢ ἢ, ἐφῆρῃ δὲ πολὺ καὶ κατακλύ-
ζον· ἢ πυκνὸς ὡς ὁ πυρὸς καὶ ξυλῶδης, φύεται βήπιον ἐν ὑγρῷ,
μαλατόμιμος καὶ χαλάμιμος· τῆ δὲ κρητῆ ἀφ' ἀμύνης τῆ
σύμφορον ἐν ἀρχῇ δὲ ξηρότερον ἢ ἀφ' ἀμύνης τῆς θερμότητι σύμ-
μέρος καὶ ἀβλαβῆς ἢ κρητῆς, ψυχρότερον δὲ κρητῆ· ἢ φο-
βουῶνται τὸν πυρὸν ἐν ξηρῷ τείθειν ἀφ' ἀμύνης τῆς μύρμηκας·
ἀμύνης γὰρ ἐπιτίθενται. τὰ δὲ κρητῆς ἢ τῆς φέρονται· δις βῆσα-
κτοὶ γὰρ εἰσι, καὶ δις τῶ τῆς ἀμύνης, ἀφ' ἀμύνης μέγος.

ΔΙΑ τί τῶ ἀρρένων ἰσχυρῶν μᾶλλον ἢ τῶ θήλειων τὰς τρί-
χας εἰς τὴν ὄρμηαι λαμβάνουσι; πότερον ὡς τοῖς ἄλλοις δὲ ἀρ-
ρένων τῶ θήλειος μέρεσι, καὶ τῶ τῆς θρίξιν ἄπὸ τῶ τῆς ὄρμηαι εἶναι· ἢ μᾶλλον

Διὰ τὸ οὐρανὸν οὐκ ἔστι τὰς πλείους τῶν ἡλιθίων βρεχουμένων γίνεσθαι χέροντας·

ΔΙΑ ἡ τευθὶς φαινομένη σημεῖον ἔστι μεγάλου χιμῶνος· ἢ πρὸς τὰ μαλάκια δίδεται, Διὰ γυμνότητα τῆς σφραγίδος καὶ ψιλότητα, μήτε ὀφθαλμῶν, μήτε δέρματι, μήτε λεπιδὶ σκεπούμενης, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν τὸ σκληρὸν καὶ ὀφθαλμῶν διὸ καὶ κέκλεται μαλάκια. Ἐὰν δὲ ἡ πρῶτα ἀναίνεται δι' ἀπάθειαν τῶν χιμῶνος, ὅθεν ὁ μὲν πολυποῖς εἰς γινώσκαι βέχθη, καὶ τῶν πετριδίων ἀπὸ πλάσματος ἄνθρωπος, σημεῖον ἔστι πνύματος ὅσον ἔγω παρόντος. ἢ ὅ τευθὶς ἐξάλλε) φθόρουσα τὸ φύχον καὶ τὸ ἐν βάθει ταρταρῶν τῆς θαλάττης. καὶ γὰρ ἔχει μάλιστα τῶν μαλακίων ἐν ἄρρωστον καὶ ἀπαλὸν τὸ σφραγίδος.

ΔΙΑ τὴν τῶν χροῶν ὁ πολυποῖς ἐξαλλάττει; πότερον (ὡς θεόφραστον ὡς) δειλὸν ἔστι φύσει ζῶον, ὅταν οὖν ταρταρῶν τρεπόμενος τῶν πνύματι, συμμεταβάλλει τὸ χροῶμα, καθάπερ ἀνθρώπος. (διὸ καὶ λέλεκται, Τὸ μὲν γὰρ κακὸν τρέπει) χροῶν) ἢ τὸ τοῦ φθόρου τὴν μεταβολὴν πηλαγῶς λέλεκται φθόρος τὴν ἐξομοίωσιν, οὐχ ἰκανῶς; μεταβάλλει γὰρ ἔτι ὡς ὅτε τῶν χροῶν αἰσ ἀπλησίαζον πέτρας ὁμοιωθῶν. φθόρος ὁ καὶ Πίνδαρος ἐποίησε, Πεντήθερος χροῶν μάλιστα νόον πρῶτον φέρων πάσης πολίεσιν ὁμιλῆς. καὶ Θεόγνις,

Γυλὺποδος νόον ἴχε πολυχροῶν, ὅς ποτὶ πέτρῃ
Τῆν πρῶτον μιλῶσι, τοῖος ἰδεῖν ἐφαίν.

τὸ δὲ καὶ πρὸς πρῶτον καὶ δεινότητι τῶν φέρωντας ἔχειν τὸ ἐπιπέδον μαλάκωσιν, ὡς ἄπερ τὸ λαθεῖν, καὶ ἀφαιρουμένους πλησίον, ἐαυτοῖς αἰετὶ ἀπεικάζειν πολυποδῶν. ἢ καθάπερ ἐοικῆται τῆν χροῶν νομίζουσι χροῶν, ῥαδίως ἔτι ἢ βούλεται μετενδύμενον. ἄρ' οὖν τῶν μὲν δεξιῶν αὐτὸς ἐπίδωσι τὸ πάθος δεισας, τὰ δὲ κύρια τῆς αἰτίας ἐν ἄλλοις ἔστι; σὸς περὶ δὲ, καὶ Ἐμπεδοκλέα, Γνοῖς οὐ πρῶτον εἰσὶν ἀπὸρροιαὶ ὅσ' ἐχέοντο. ἔγ' ἔζων μόνον, ὅσ' ἐφυτῶν, ὅσ' ἐγῆς καὶ θαλάττης, ἀλλὰ καὶ λίθων ἀπεισιν ἐνδελεχῶς πολλὰ ῥέματα, καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου. καὶ γὰρ φησὶται πρῶτα καὶ ὄδωδε, τὰ ἔργα αἰετὶ καὶ φησὶται σιωπῶν. καὶ γὰρ ἔλξει ἢ ἐπιπηδῶσιν ποιοῦσι τῆς ἀπὸρροίας, οἱ μὲν ἐμπλοκαὶς αὐτῶν, οἱ δὲ πληγῶν, οἱ δὲ ὡσεὶ πινῶν καὶ ἀειελθῶσιν ἔσποπτεῖται. μάλιστα τῶν ὄρων πετρῶν ἐπιπρῶνον μέρων καὶ ψυχρῶν ἔσποπτεῖται τῆς θαλάττης, ἀπέναντι μέρη καὶ δρασμάτα πολλὰ, καὶ λεπτά

σιωπῶν δὲ τοῖς ἔσποπτε
σῶμα, ἀλλὰ λαθεῖται ἀειελθῶσιν τῶν πυκνότερος
ἐχόντων πόρος, ἢ διεκτέοντα τῶν μακρῶν. ὅς πολυποῖς
τῶν τε σφραγίδος ἀπὸρροίας αὐτῶν ἀπὸρροίας, καὶ πολυποῖς, καὶ δεκτικῶν ἀπὸρροίας ὅσ' ὅταν δὲ δεισῶν, τὰ πνύματι τρεπόμενος καὶ τρέπων, ὅς ἐσφριζε τὸ σῶμα καὶ σιωπῶν γὰρ ὡς περὶ ἀειελθῶν καὶ ἐν τῶν πολλῶν τῶν ἐργῶν ἀπὸρροίας. καὶ γὰρ ἡ τραχύτης μὲν τῶν μαλακῶν τῆς ἐλικῶν παρέχουσα τοῖς ἐπιπρῶνον μέρησι μὴ σκεδαννόμενοις, ἀλλ' ἀπὸρροίας, καὶ ἀπὸρροίας σιωπῶν
τῶν ἐπιπέδων τεκμήριον ὅς τῆς αἰτίας μέγα, ὅς μήτε τῶν πρῶτον ἐξομοιωθῶν τοῖς πλησίον, μήτε τῶν χαμαλεόντα τοῖς λαθεῖν χροῶσιν, ἀλλὰ μόνοις ἐκαστέρον ὡν τῆς ἀπὸρροίας πόρος συμμετεροῖς ἔχουσι.

ΔΙΑ πῶς αἰτίαν τῶν ἀγέων συνδράχουσι δὲ, ὅς τῶν ἐλάφων ἀλμυρῶν ἔστι καὶ φάσιν; αἰτία δὲ

A equarum setæ lotio subinde madefactæ sunt deteriores.

QVARE teuthis conspecta, signum est magnæ tempestatis? An quia omnes pisces, qui de mollium sunt genere, (Græci malacia vocant) frigus difficulter ferunt, ob carnis nuditatem & tenuitatem? nam neque testa, neque cute, neq; squama integuntur, intusq; duras habent ossesque partes: unde & nomen iis factum. Ergo facile sentiunt tempestatem futuram, cum tam cito à frigore afficiantur. Itaque polypus in terram excurrens, & saxa amplectens, indicium est venti iam iam prorupturi. teuthis autem exsilit fugiens frigus, ac tumultum qui in profundo maris est. nam præ ceteris malaciis ille piscis teneram habet carnem, & attritu facilem.

CVR colorem mutat polypus. An, vt Theophrastus scribit, quia natura timidum est animal, ideo perturbatus vna cum spiritu etiam colorem mutat? ideo quoq; dictum est:

Semper degeneris mutatur enim color. Quid si hoc ad mutationem sufficit, nõ ad id etiam, quod omnes colores refert? Sic enim colorem mutat polypus, vt eum similem faciat cuiusvis saxi coloris ad quod accedit. Hinc illud Pindari:

Marina bestia colori Aduerte mentem, & sic uaser omnibus Versare in urbibus.

Et Theognidis: Polypodis fac morem imiteris versicoloris: Cui subit is, semper fit similis lapidi.

atq; hoc versutia & calliditate præstantes aiunt studio habere, vt fallendi eos gratia quibus cum agunt, semper polypum æmulentur. Aut censent eum cute tanquam veste vti, ita facile eam vbi vult induendo atq; exuendo. Quid si polypus huic affectioni principium metu suo suppeditat, causæ propriæ in aliis sunt. Cogita enim quod Empedocles dixit:

Hoc moris, rebus defluxus omnibus esse. non enim animalia modo & stirpes, & terra & mare, sed etiam lapides à se continenter dimittunt multos defluxus, & æs etiam atq; ferrum. Nam corumpuntur omnia, & olent: quia semper aliquid defluit. & tractiones aut insultationes faciunt defluxibus, alii complexus eorum, alii ictus, alii impulsiones quasdam & circuitiones supponentes. maxime autem saxorum marinarum, quando mari ea adsparguntur & refrigerantur, aiunt adfiduo quædam abradi multa ac tenuia ramenta, quæ non accidunt ad alia corpora, sed vel dilabatur ob meatuum densitatem: vel excidunt per rariores. Polyperi autem caro, quod ad spectus ipse possit iudicare, est cauernosa, meatuum plena, defluxuumque capax. Is ergo quando sibi timet, mutato spiritu sese mutans, tanquã constringit corpus, contrahitq; & aliquãdiu intra se cõtrahit exceptos vicinos defluxus. Quippe asperitas vna cū mollitie flagella exhibens particulis quæ offeruntur & non dissipantur, sed congregantur, cum

Argumentum causæ permagnum est, quod neque polypus quarumvis imitatur rerum colorem quibus appropinquat, neque chamæleou albarum: sed vterq; iis tantum adsimilatur, quatum defluxibus meatus proportionem habet respondentes.

QVID est causæ, quod lacryma syluestrium suũ dulcis est, cerui salsa, & vitiosa? Videtur in causa

esse horu animaliu calor & frigus. na frigidus est ceruus, aper admodu calidus & igneus. itaq; ille fugit, hic se defendit adversus insectantes: cum quide maxime excandescetia ei lacrymas exprimit. multo enim accidete ad oculos calore (sicut dixit Homerus:

Id quod liquatur, dulce redditur. Quidam in sententiam Empedoclis concedunt, qui a sanguine conturbato excerni lacrumam putavit, quo modo serum a lacte agitato. Cum itaque aprorum sanguis ob calorem asper fit & niger: tenuis & aquosus ceruorum: consentaneum est tale esse quod ira concitatum alterum, timore consternatum alterum animalium excernit.

Qua de causa sues domestica saepe pariunt, aliaque alio tempore, sylvestres semel, & fere sub idem omnes tempus: nimirum diebus ineuntis aestatis. vnde illud quoque dictum est:

An quia ob alimenti multitudinem coitus domesticarum est vberior? alimenti enim abundantiam excrementum fecundum, & stirpibus & animalibus parit. Iam porca sylvestres suapte opera, idque cum metu, quaerunt pastu. domesticis semper supeditant alia natiua, alia comparata alimenta. An potius ocio & exercitationi illud adscribendum sit? Etenim domesticae quiescunt, neque procul euagari volunt a subulcis. agrestes in montes sese conferunt, ac circumcurfitant: qua ratione etiam nutrimentum differunt, inque totum corpus infumunt. Proinde siue ob perpetuam consuetudinem, siue ob excrementi abundantiam, siue quia vna pascuntur gregatim feminae cum maribus, domesticae sues mentionem coitus adferunt libidinemque concitant, quod de hominibus scripsit Empedocles.

Agregstium autem, quia seorsim pascuntur, concupiscentia hebetatur atque extinguuntur amoris & consuetudinis vacuitate. An & id verum est quod Aristoteles dicit, aprum ab Homero chlynem dictum, quod vnicum haberet testem. plerorumque enim aprorum, dum truncis sese adfricant, elidi testes.

Cvrvrae manus est suauissima, & esu iucundissima? Quia quae partes corporis maxime concoquant alimentum, earum dulcissima fit caro. Optime autem concoquit, quod transpirat, dum maxime mouetur & exercetur. Vrsa autem creberrime mouet anteriores pedes inter eundem & currendum, & res quasi manibus contrectandum.

Quare verno tempore vestigia ferarum difficulter indagantur? An quia canes, ut ait Empedocles, Naribus indagant vestigia certa ferarum, defluxus iis haurientes, quos ferae in solo relinquunt: eos autem obscurant vere ac confundunt plerique odores plantarum & germinum vestigiis sese superstermentium, faciuntque ut ab odorandis iis canes aberrerent. Itaque apud Aetnam in Sicilia nemo canes ad venandum educit: quia ibi multum floreat ac toto anno pullulet origanum, locique assiduus odor bonus abripiat ferarum vestigia. Fabula etiam fertur, Proserpinam ibi cum flores legeret, raptam a Plutone fuisse: ideoque illum locum venerantes tanquam asyllum non insidiari pascentibus ibi animalibus.

Cvrcirca plenilunia minime indagantur vestigia ferarum? An ob dictam modo causam? Nam plenilunia rorem spargunt.

ΔΙΑ τί περί τας πασι γήνης ήκιστα ή γηροσκαπίας επίλυγχανισιν; ή δχε ή είρημήνη αιτία; δροσοβόλοι γδ αιπανσελήνοι.

θερμότης, και ψυχρότης τούτων. και ψυχρόν μν ο ελαφρός, πωείθερμόν δε και πυρώδες ο σός. όταν δ μν φάγη, δ ή αμύνηται τοις όπτιόντας. ότε και μάλιστα Δχε τον θυμόν εκβάλλει δ δάκρυον. πολλής γδ όπι τή όμμάτχ θερμότητος φερεμήνης, ως είρηται, Φείξας διλφρίω, πύρ όφθαλμοίσι δεδωρκώς, γλυκν γίνεται δ σποτική μρον. ένοιο δέ φασιν ως πω γάλακτος όρρον τή αιματος παραχθέντος, εκκρούεσθαι δ δάκρυον, ως Εμπεδοκλής. έπει τοίνω τραχύ ή μέλαν δ τήν κάωρον αίμα Δχε θερμότητα, λεπτόν δε και ύδαρες δ τήν ελάφων, είκότως και δ σποκεινό μρον εκ τοις θυμοίς και τοις φόβοις εκάτερου, τοιούτον.

ΔΙΑ τί τήν ύδν αί μν ήμεροι πλεονάκις τίκτοισι, και κατ άλλον άλλαι χρονον, αί ή άγεια και άπαξ, και πωεί τας άύτας άπασα χρονον ήμερας; αύται δέ είσιν ερρημίου θεροι: διο και λέλεκται, Μηκέτι πυκτός ύείν ήκεν τεκη άγροτέρη σός. ή Δχε πλήθος εσφής, όντως εκ πλησμονή κύωσις αφθονία γδ εσφής, δ γνήμιον πωείπωμα ποιεί και φυτοίς και ζωοίς. αί μν όύω άγρια δι αύτην και μή φόβος τήν εσφίω ήτοδοσι, τήν ήμεροι ύπαρχε Δχε πόντος, ή μν, άιποφυής, ή ή, εκ πωεία σκώης. ή δ της γολής και άσολίας ά-

μα συμμένον. αί μν γδ ερρούσι, μή εκλεύειναι πόρω πλαναάχ τήν σφοροδν αί ή, όρφαλούσαι, και πωείθεουσαι, τήν εσφίω Δχε φοροδοσι και καταναλίσκουσιν είς δ σώμα πασαν. ως τε ή Δχε δ άεί σιωφναι, ή μή γίνεσθαι πωείπωμα, ή και δ σιωτρεφέσθαι και σιωαγελάξεσθαι τή ήλεα τοις άρρείσιν, αί άμνησιν ποιεί τήν αφροδίσιων, και σιωεκκαλείται τήν όρεξιν. ως όπι αί δεσφών Εμπεδοκλής έποίησε, τώ δέ τί και πότος είτε Δχε πέφews άμμίσγων. εκ δέ τοις άγρίοις, σποεσφοίς ούσιν άλλήλων, δ άσφρην και δυσεπίμικτον άμβλώει και ανασθένει τας όρμας. ή και δ λεγόμερον ύπώ άεισοτέλις άληθές όστιν, όπι χλωώλω Όμηρος άνόμασε σιω τον μόνορχην. τήν γδ πλέτων φησι πωεσκηω μρων τοις τελέχεσι ερρύπτεσθαι τοις όρχεσι.

ΔΙΑ τί τήν άρκτον φασί τήν χείρα γλυκν τήν έχην, σάρκα δε φαγει ή δίστην; όπι τήν πέτηντα τήν τερφίω μάλιστα τή σώματος παρέχέ δ χρέας ήδισον. πέττει δέ κάλλιςτα δ Δχε πνίον, κινού μρον μάλιστα και συγγυμναζε μρον, ως πω ή άρκτος τήν μέρει τούτω πλείστα κινείται. και γδ ως ποσί τοις έμπαροδίοις βαδίξουσα χρηται, και τρέχουσα, και ως χερσιν ανπλαμβανο μρη.

ΔΙΑ τί δυσήδωτος ή τή έαρος ύρα; πότερον αί κύνες (ως φησιν Εμπεδοκλής) Κέμματα θηρείων μελέων μυκτήρσιν έρβνάσαι, τας σπορροίας αιταλαμβαοισιν, ως εκ απαλείπει τή θηεία τή ύλη, τούτας δέ τή έαρος εξαμυροδοσι και συγχόισιν αί πλείσται τήν φυτίν και τήν ύληματων όσμαί, ύπώ τήν άμνησιν ύπώ χρομόναι και χερσινύ μρη, πωείπο τή και δχε πλανώσι τας κύνας τής τήν θηείων όσμής όπιλαβέσθαι; διο πωεί τήν Αίτνίω εκ Σικελία φασί μηδένα κωηγειν: πολύ γδ αναφύεσθαι και τετηλέναι δι έτοις ό ή όρεινόν εκ τοις λήμωσι. και τον τόπον δλωδίαν αίει κατέχουσαι, άρπαξήν τας τήν θηείων αναιπνοας λέγε δέ μύθος, ως τήν Κόρην εκήθεν άντολοσφουσαν ο Πλούτων αφαρπάσθε, ή δχε τήτο πμυήτες και σιβό μροι δ χωείον ως άσυλον, εκ εκπιτίθενται τοις εκήνεμο μροις.

ΔΙΑ τί περί τας πασι γήνης ήκιστα ή γηροσκαπίας επίλυγχανισιν; ή δχε ή είρημήνη αιτία; δροσοβόλοι γδ αιπανσελήνοι.

διό και τίνω δρόσον ο Αλκμήδι Διός θυγατέρα και σελιώς
 παροισπε, ποιήσας, Διό: θυγατερ έρωτα βέφει χυ σελιώς διάσ.
 η γδ δρόσος ασθενής έστι χυ ασφραγής ομβρος. ασθενής δέ και ο
 τ' σελιώς θερμόν: όθεν έλκει μηδ' από γης ως παρ' ο ήλιος: ά-
 γην ή εις ύψος μη δυναμένη, μηδέ ανα λαμβάνειν, μεθήσειν.

ΔΙΑ ή ο δρόσιμον χυρόλκρον εχε τ' φύχους διατίβδων
 ποτερον όπι τα θηρία πόρρω τ' ή και τ' ή ο κνούτα παρσίενα
 εχε ο κρύος, ου πολλά ποιή σημεία; διό και φασιν αύτα φεί-
 δεσθαι τ' ή πλησίον, όπως μη κακοπαθή πλανώδρα μα-
 κρην τ' ή χιμάνος, άλλ' αείεγύθεν έχηνέμεσθαι. η δέ μη μό-
 νον έχην ήχην τον σιβαρόλκρον τόπον, άλλ' α κινείν τίνω όσφρη-
 σιν; κινεί δέ λυόλκρον και χαλώλκρον μαλακάς, υπό θερ-
 μότητος: η ή άγαν παρσίφυσίς, πηγνούσα τ' ή όσμάς, οδκ έα
 ρήν οδδ' έ κινή την άσθην. όθεν και τα μύρα και τον οϊνον ήπλον
 όζειν φύχους και χιμάνος λέγρουσιν: ο γδ άηρ πηγνούδρος ή-
 σθαι τ' ή όσμάς εν αύτα, και οδκ έα αναδίδουσαι.

ΔΙΑ ή τα ζώα τ' ή βοηθούσας δυναμεις, όταν εν πάση
 ήσσηται, ζητε και διώκει, και χρώλκρον πολλάκις ώφελεί-
 ται; και τ' ή ά κινής εαδίουσαι, η όθεν και χολών εζε-
 μώνην ά δέ ύες έπι τοις ποταμίους και ρυϊνοις φέρονται: βοη-
 θουώται γδ εαδίσθαι, παρ' κεφαλαλγίαν. η δέ χελώνη φα-
 ρούσα τίνω σαρκά τ' ή έλχεως, οείζανον επεσάσει. τίνω δέ άρ-
 κτον λέγρουσιν άσπιδόλκρον τονς μύρμηκας άνα λαμβάνειν
 τη γλώττη, και καπαπίουσιν άπαλλάτθουσαι. τούτων δέ
 ουτε πείρα και παρσίφυσίς γέγονεν άλκις. ποτερον ούω, ως-
 παρ' ή κηρία τίνω μέλιτθαι τη όσμην, και τα κενόβρια τον γύ-
 πα κινεί, και παρσίφυσίς πόρρωθεν; ουτως ούω και οδς οι
 και ρυϊνοι, και τίνω χελώνην ή οείζανος, ά δέ μύρμηκίαι την
 άρκτον όσμάς και ρόμασι παρσφερεί και οίκειοις έλχευ-
 σιν, ου λογιζομ' ή συμφένοντος άγρούσης της άσθης; η
 τ' ή όρέξεις έπιφένουσι τοις ζώοις ά τ' ή σωματων κείσεσι, D
 ά νοσοποιούσι. Διάφοροι δριμύτητες η γλυκύτητες η πνας
 άλλας ενήκτουται ποιότητες άήθης και άπόποις, τ' ή ύγρών
 βεπομύων; ως δ' ήλόν έστιν έπι τ' ή γυναικων, όταν κύνωσι, χυ
 λίθους και γύω παρσφερούδων. διό και τ' ή νοσοιώτων τ' ής
 όρ' εσιν οι και εντες ιαθου παρσίφυσίς τοις ασώτως η σωτη-
 είως ήχουσαι. ισορ' ούω Μνησθηος ιαθου, εν έρχην πινάμο-
 νίας τον έπιρυμήσαντα κρομμύων, σωζουσαι τον δέ σικαν,
 απόλλουσαι δ' ή τ' ής κείσεσι τ' ή όρέξεις, τ' ή κείσεσι τοις
 πάθειν επεσάσει. πινάνον ούω έστι και τ' ή θηριων τα μη πινά-
 τελως ολεθρίοις μηδέ αναρεπικ' ή παρσίφυσίς τοντα νοσήμασι, E
 τ' ή τ' ή τ' ή δ' ή τ' ή και κείσεσι ήχην, ύφ' ής έπι τα σώζον-
 τα φέρεται και άγεται τ' ή όρέξεις εν κείσεσι αυτ' ής.

ΔΙΑ ή ο γλυκύχους άη υπό φύχους παρσίφυσίς άγ-
 γείον, γλυκύ εχε μύρι πολλών χρονον; ποτερον όπι πέφισ έστι
 τ' ή γλυκύχους η εις ο υιαδ' ές μελαβολή, και υφ' ής τ' ή πέφισ
 η ψυχρότης; υπό θερμόν γδ η πέφισ. η τ' ή αντίον οικείος
 έστι τις σαφυλή; χυμός ή γλυκίς; διό και πεπαίνουσαι λέ-
 γεται ο γλυκύ χυρόλκρον. η ή ψυχρότης οδκ έσασα Διά-
 πνάν, άλλ' άσπιδόλκρον ή θερμόν. τίνω γλυκύτητα Διατη-
 ρεί τ' ή γλυκύχους. αυτη δέ έστιν άπία και τ' ή τρυγολκρών F
 άμπερ' ή γλυκύχους ήπλον αναζεν. η γδ ζεις υπό θερμότη-
 τος, την ή θερμότητες και τεχ' η συσέλλει ο ψυχρόν.

ΔΙΑ ή τ' ή θηριων η άρκτος η κίσα διασθί τα δίκτυα, και τοι και λύκαι και αλώπεκες διασθίσι; ποτερον ενδούτα τα
 τ' ή όρέξεις έγρουσαι τ' ή χασματος η κίσα παρ' τα λίνα εζικνείται; παρσμηκίπθ γδ τα χείλη Διά πάχος και μέγεθος.

itaq; Alcman rorem Iouis & Lunæ filiam in carmi-
 ne dixit:

Ros Iouis proles alit, atq; Luna diua.

Est enim ros pluvia imbecillis ac languida, ut & ca-
 lor Lunæ parum est validus. itaque trahit è terra ut
 Sol: sed in altum evehere & pertrahere cum non
 possit, dimittit.

CUR indagacionem difficilem reddit pruina?
 An quod feræ procul è lustris suis prodire ob frigus
 cessantes, non multa edunt signa? ideo etiam aiunt
 ea vicinis parcere, ne affligantur longe vagantia
 per hyemem, sed semper in vicinia possint pascere.
 Aut quia locum indagini aptum oportet non vesti-
 B gia tantum, sed etiam odorem exhibere? mouet au-
 tem olfactum quæ à calore soluuntur molliter atq;
 laxantur. at nimium frigus obiectum odores con-
 stringit, neque fluere & ad sensum accidere finit.
 Itaque etiam unguenta ac vinum minus olere hye-
 me & in frigore aiunt: aer enim tunc concretus in
 se odores continet, neque patitur differri.

QVI D rei est, quod bruta animalia suis morbis
 remedia quærunt atq; sectantur, & eorum usu ple-
 tunque adiuuantur? Canes enim herbam edunt e-
 uomentæ bilis causa. fues cancos fluuiales petunt,
 quorum usu capitis dolori medentur. testudo vbi
 C carnem viperæ edit, origano deinde vescitur. vrsam
 aiunt quando fastidio & nausea incipit repleti, lin-
 gua formicas excipere, iisque deuoratis sanari. Hæc
 quidem neque experientia istis, neque fortuito usu
 sunt cognita. Num igitur, sicut apem cera odore
 suo, & vulturem cadauera mouent, eminusque alli-
 ciunt: ita suem cancri, organum testudinem, for-
 micæ vrsam odoribus ac defluxibus ad eorum na-
 turam accommodatis trahunt: non sensus utilita-
 tis ratione habita agit? An potius temperamenta
 corporum animalibus adferunt appetitiones? quæ
 in morbis ingenerant diuersas acrimonias, dulce-
 dines, & alias qualitates insolentes atque absurdas,
 mutatis humoribus. quod liquet in grauidis mu-
 lieribus, quæ lapides & terram edunt. Itaque etiam
 medici pei i ex appetitionibus ægrotantium de
 eorum vel salute vel interitu præsagiunt. & narrat
 Mnasitheus medicus initio morbi pulmonum eum
 qui cæpas appetat, feruari: qui ficus, petire: quod
 temperamentum affectui, affectui appetitus sit con-
 sequens. Probabile igitur est etiam bestias, quæ
 non plane in lethales incidunt morbos, ita affici
 ac temperari, ut temperiem sequendo ferantur ad
 sua quodque remedia.

QVAMOBREM mustum, si vas à frigore ambia-
 tur, dulce permanet longo tempore? An quia co-
 ctio est multi in vinum mutatio? coctioni autem
 obstat frigus, quia à calore ea fit? Aut contra pro-
 prius est vix sapor dulcis, ideoque maturuisse di-
 citur quando dulcedo est equaliter per eam diffusa?
 Frigus autem non sinens exhalare calorem vix, sed
 continens intus, conseruat dulcedinem musti. Atq;
 eadem est causa quod vbi pluuia est vindemia, mu-
 strum minus feruet, nam effervescencia à calore est,
 quem inhibet frigus.

CUR de feris omnium minime vrsus retia cor-
 rodit? An quia dentes intus in ricu habens lina-
 iis non attingit, labiis ante ob crassiciem & ma-
 gnitudinem coeuntibus?

Aut potius robore fretus ea manibus rumpit, laqueosque diuellit: Aut simul & manibus vitur & ore, illis casses diripiens, hoc se defendens aduersus venatores. Maximum ei praesidium est in volutatione, ideoque potius quam moliatur lina diuelle- re, saepe se euoluit, itaque salutem consequitur, nihil dentium auxilio opus habens.

QVAENAM est causa, quod frigidas aquas non admiramur, admiramur calidas? cum constet vt harum causa est calor, ita illarum esse frigus. Non enim probanda est quorundam opinio, qui calorem esse vim, frigus non nisi eius priuationem censent: vt ens magis causa sit, quam non ens. Sed videtur natura admirationem rebus raris attribuisse, vt quæratur quo pacto fiat quod raro fit.

Vides sublime hunc fusum immoderatum aethera, Qui tenero terram circumuectum amplectitur?

quam is multa noctu spectacula exhibet, quantam interdum pulcritudinem? plerique horum naturam arcus autem caelestes, & picturae nubium iucunda, & fulgores bullarum in modum erumpentes, quibus exornatum est

Cur vites steriles caprorum nimis pingues minus sunt ad procreandum apti, & praeadipe vix coeunt. Semen enim abundantia est alimenti quod corpori exhibetur. Cum itaque vel animal vel planta corporis constitutionem validam adipiscitur, & crassescit: id indicio est, intus nutrimentum omne consumi, & excrementum vel nullum, vel exiguum & sterile relinqui.

Cur vitis vino, maxime quod ex ipsa natum sit, madefacta perit? An sicut caluicies accidit multum vini potantibus, calore vini humorem euaporante? aut vinosum est, sicut ait Empedocles:

In ligno putrefacta aqua fit sub cortice lignum.

Cum ergo extrinsecus vino vitis rigatur, id quasi ignis viti fit, vimque nutrientem abolet. Aut, quia mero vis est stipandi, radicibus subit, meatusque constringit, non permittit humori transitum in plantam, quo alatur & vigeat? An id magis etiam contra naturam videtur, vi in vitem redeat quod ex ea abiit? floruit enim humore qui in plantis est, & neque alere, neque apponere, neque pars esse

Defunt multa.

E

λείπει.

A ἢ μάλλον ἰσχύουσα ταῖς χερσὶ, ῥήγνισι καὶ ἀφασπᾶ τὸν βροχόν; ἢ καὶ ταῖς χερσὶν ἅμα χεῖρται καὶ τὰ στήματα; ταῖς μὲν ἀφασπᾶσα δὲ λίνον, τὰ δὲ ἀμύνομεν τοῖς δὶάκριντας. οὐδενός δὲ ἤπιον αὐτῆ βοήθοσι αἰσθητικῶν ἀλιδήσας. διὸ μάλλον ἢ ἀφασπᾶν τὰ λίνια παραματευομένη, πολλάκις ἐκκυβίσα, καὶ σάζεται ἀμὴ καὶ δέοι ἢ τῶν ὀδόντων

TIS ἢ αἰτία δι' ἣν τὰ ψυχρὰ τῶν ὑδάτων οὐ θαυμάζομεν, ἀλλὰ τὰ θερμὰ; καίτοι δὴ λὸν ὅτι θερμότης αἰτία πούτων, ὡς ψυχρότης, ἐκείνων. οὐ γὰρ (ὡς ἐνοιοι νομίζουσιν) ἢ μὲν θερμότης διώαμις ἐστίν, ἢ δὲ ψυχρότης, ἐτέρως θερμότητος ὅτι πλέον οἶον αἴτιον φαίνεται ὅ μὴ ὄν τῶ ὄντος. ἀλλὰ εἰοικε τὰ σπανάτα ὅ θαυμάσιον ἢ φύσις νέμουσα, πᾶς γίνεται ζητεῖν ὅ μὴ πολλάκις γινόμενον. Ὁ ρᾶς τὸν ὑποδὸν τὸν δὲ ἀπειρον αἴθερα, καὶ γὰρ πᾶσι ἐχθρὸν ὑγροῖς ἐν ἀγκύλαις; ὅσα μὲν ἔρχεται φέρων θεάματα νυκτός, ὅσον ἢ μὲν ἡμέραν κάλλος ἀναδείκνυσιν, οἱ πολλοὶ τῶν τούτων φύσιν. ἴειδες δὲ καὶ ποικίλατα νεφᾶν ἡμέρα καὶ σέλας ῥηγνύμενα πομφόλυγος δίκτω κεκρόσμηται.

ΔΙΑ τῆ ἀμπελων τὰ ἀκέρποις μσοι ἰδύτο ἀσπραγαν μδύ, τῶν βράγων

C οἱ σφόδρα πίονες ἢ πῶν εἰσι γῆνιοι, καὶ μόλις ὑπὸ πίμαλῆς ὀχέουσι. ὅ γὰρ σπέρμα πᾶσι πᾶσι τῆς ἐσθῆς ἐστὶ τὰ σπᾶμα πᾶσι τῆς ἐσθῆς. ὅταν οἶον ἢ ζῶον, ἢ δένδρον ἀεκτῆ καὶ παχυήται, τῶτο σημεῖον ἐστὶ τῶ τῶ ἐσθῆς ἐν αὐτῶ καταναλισκόμενῶ μὴδὲν ἢ μικρόν π καὶ ἀγῆρες πᾶσι πᾶσι ποιῆν.

ΔΙΑ τῆ ἀμπελος οἶον ῥαγομένη, μάλιστα τὰ ἐξ αὐτῆς, ἀναξερᾶνεται; πότερον, ὡσπερ ἐν τοῖς πολυπόταις γίνε) φάλακρωσις, ὑπὸ θερμότητος τῶ ἵνου ὅ ὑγρὸν ἐξατμίζοντος, ἢ φύ ὅ οἶναδὲς ἐστὶν ὡς φησιν Ἐμπεδοκλῆς οἶνον

D ἀπὸ φλοιοῦ πέλεσθαι σαπὲν ἐν ζύλω ἕδωρ. ὅταν οἶον ἐξωθεν οἶον βρέχηται, γίνεται πύρ ἀμπελω, καὶ τῶ βέροντος διώαμιν ἐξίστησι ἢ κρᾶσις. ἢ ἐσπικῆν φύσιν ἔχον ὁ ἀκέρπος ἐκδύεται ταῖς ρίζαις, καὶ τοῖς πόροις σιναγαγῶν, καὶ πυκνώσας, ἐδίησι ὅ ὑδωρ εἰς ὅ φυτὸν καὶ ἀθαλῆ, καὶ βλασάνην πέφυκεν; ἢ καὶ τῶτο μάλλον εἶ) τῆ ἀμπελω πᾶσι φύσι, ὅ ἐξ αὐτῆς ἀπῶν εἰς αὐτῶ ἐπὶ μῶν πᾶλιν δέχεται. τῆς γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ὑγροῦτος ἢ ἢ, καὶ τῆ βέφην μὴδὲ πᾶσι πᾶσι, μὴδὲ μέρος εἶ) τῶ φυ-

hhhh iij